

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2023/24:SfU8

Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i utlänningslagen.

Lagändringarna innebär bl.a. att ett främlingspass ska kunna återkallas av säkerhetsskäl. Ärenden där Säkerhetspolisen förordar att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas ska utgöra säkerhetsärenden enligt utlänningslagen. Det ska vara möjligt att i vissa fall återkalla ett uppehållstillstånd om det kan antas att utlänningen kommer att bedriva statsstyrt företagsspioneri eller verksamhet med koppling till terrorism.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2024.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns två reservationer (V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:36 Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen	5
Reservationer	15
1. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 1 (V, MP)	15
2. Återkallelse av uppehållstillstånd vid koppling till terrorism, punkt 3 (V, C, MP)	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Propositionen	17
Följdmotionerna	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Återkallelse av uppehållstillstånd

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar det avser 7 kap. 3 §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:36 i denna del och avslår motionerna

2023/24:2777 av Tony Haddou m.fl. (V) och

2023/24:2782 av Annika Hirvonen m.fl. (MP).

Reservation 1 (V, MP)

2. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:36 i denna del.

3. Återkallelse av uppehållstillstånd vid koppling till terrorism

Riksdagen avslår motion

2023/24:2781 av Jonny Cato m.fl. (C).

Reservation 2 (V, C, MP)

Stockholm den 25 januari 2024

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Tony Haddou (V), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Ulrika Heindorff (M), Daniel Persson (SD), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Mats Berglund (MP), Mauricio Rojas (L), Erik Hellsborn (SD), Jessica Rodén (S), Zara Leghissa (S), Jonny Cato (C) och Lena Bäckelin (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:36 Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen.

Regeringen beslutade i augusti 2018 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. I uppdraget ingick även att analysera och ta ställning till vissa ändringar och förtydliganden som Säkerhetspolisen föreslagit av bestämmelser i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtIL, och utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtIF, och som är viktiga för myndighetens arbete med ärenden om utläningar som har bedömts utgöra ett säkerhetsshot (dir. 2018:89). Betänkandet Ett effektivare regelverk för utlänningsärenden med säkerhetsaspekter (SOU 2020:16) överlämnades i mars 2020. Betänkandet har remissbehandlats. Flera av utredningens förslag har lett till lagstiftning, se propositionen Nytt regelverk för kvalificerade säkerhetsärenden (prop. 2021/22:131, bet. 2021/22:JuU30, rskr. 2021/22:323).

I denna proposition behandlar regeringen de ändringar i utlänningslagen som utredaren föreslagit och som inte har tagits om hand i det tidigare lagstiftningsärendet.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslagen. Lagrådet ansåg sig inte kunna tillstyrka regeringens förslag i 7 kap. 3 § första stycket 3 c UtIL. Regeringen följer inte Lagrådets förslag i denna del.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Tre motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär bl.a. möjligheter att återkalla ett uppehållstillstånd om det kan antas att utlänningen kommer att bedriva statsstyrt företags-spioneri eller verksamhet med koppling till terrorism. Därmed avslår riksdagen motioner om att regeringens lagförslag delvis ska avslås. Riksdagen avslår även ett motionsyrkande om en lagändring för att motverka terrorbrott.

Jämför reservation 1 (V, MP) och 2 (V, C, MP).

Gällande ordning

Säkerhetsärenden enligt utlänningslagen

Frågor om utlänningars rätt att vistas i Sverige och om avvisning och utvisning regleras i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL. Vidare innehåller utlänningslagen särskilda bestämmelser om ärenden med säkerhetsaspekter, s.k. säkerhetsärenden. När det gäller sådana utlänningar som kan antas komma att begå eller på annat sätt medverka till ett brott enligt terroristbrottslagen (2022:666) eller annars kan utgöra ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet finns det vid sidan av utlänningslagen en särskild lag, lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar, förkortad LSU. I den lagen, som ersatt lagen om särskild utlänningskontroll, finns bestämmelser om de mer kvalificerade säkerhetsärendena.

Säkerhetsärenden är enligt 1 kap. 7 § UtL ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar en viss utgång. Det finns i samma paragraf en uttömmande lista över vilka ärenden som kan vara säkerhetsärenden. Det handlar om ärenden där Säkerhetspolisen förordar att en utlänning ska avvisas eller utvisas eller att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att ett sådant tillstånd ska återkallas. Det är även ärenden där Säkerhetspolisen av samma skäl förordar att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en sådan förklaring ska återkallas, att en utlänning inte ska beviljas rese-dokument eller att en ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en sådan ställning ska återkallas. Även ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 § eller 19 b § UtL är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

Säkerhetsärenden avgörs på i princip samma sätt som andra utlänningsärenden enligt utlänningslagen. Ett säkerhetsärende ska dock handläggas skyndsamt (1 kap. 13 § UtL).

Om en utlänningsansökan om t.ex. uppehållstillstånd bedöms utgöra ett potentiellt säkerhetsshot remitterar Migrationsverket ärendet till Säkerhetspolisen. Myndigheterna har en kontinuerlig dialog om vilka ärenden som ska remitteras till Säkerhetspolisen. Ärenden som Säkerhetspolisen får på remiss utreds utifrån vad som är känt om utlänningsansökan och hans eller hennes bakgrund, kontakter och egna aktiviteter i Sverige och utomlands. I vissa fall hämtas ytterligare information in och vid behov hålls det ett samtal med utlänningsansökan. Säkerhetspolisen gör därefter en bedömning av risken för att utlänningsansökan kan utgöra ett hot mot Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet. Bedömningen redovisas i ett skriftligt yttrande till Migrationsverket.

Enligt 5 § 2 förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket ska myndigheten bistå Säkerhetspolisen i dess verksamhet för att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och i frågor som rör terrorism. Till Säkerhetspolisens uppgifter hör bl.a. att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott mot rikets säkerhet eller terrorbrott enligt 3 § första stycket 1 polislagen (1984:387).

Främlingspass

Om en utlänningsansökan inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket utfärda ett främlingspass för honom eller henne. En utlänningsansökan som har beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande eller beviljats skyddsstatusförklaring ska som huvudregel alltid få ett främlingspass om han eller hon inte kan få ett nationellt pass. Detta gäller dock inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver att så inte sker. Migrationsverket får även utfärda främlingspass i andra fall, om det finns särskilda skäl (2 kap. 1 a § UtL). Ärenden om främlingspass kan i dag inte vara ett säkerhetsärende.

Ett främlingspass ska som huvudregel utfärdas med en giltighetstid om högst tre år (2 kap. 13 § UtL). I 2 kap. 16 § UtL regleras när ett främlingspass ska återlämnas till Migrationsverket. Det gäller om den som har främlingspasset har blivit svensk medborgare eller fått en annan handling som gäller som pass. Ett främlingspass ska också lämnas tillbaka om utlänningsansökan ska resa till sitt hemland eller enligt ett särskilt beslut om avvisning eller utvisning inte längre har rätt att vistas i Sverige. Passet ska även lämnas tillbaka om innehavaren har avlidit.

Överklagande

Säkerhetspolisen får, utöver den enskilde, överklaga Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusför-

klaring, resedokument, ställning som varaktigt bosatt och förvar i ett säkerhetsärende (14 kap. 11 § UtL). När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är Säkerhetspolisen, vid sidan av Migrationsverket, motpart till utlänningen vid handläggningen i migrationsdomstolen och Migrationsöverdomstolen (16 kap. 6 § andra stycket UtL).

När det gäller främlingspass får den enskilde enligt 14 kap. 6 a § UtL överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass till en migrationsdomstol om frågan om främlingspass har behandlats i samband med ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd.

Återkallelse

Av 7 kap. 3 § första stycket 3 UtL följer bl.a. att ett uppehållstillstånd för en utlänning som har rest in i Sverige får återkallas om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land. Ett uppehållstillstånd får dock inte återkallas om utlänningen har vistats här i landet i mer än tre år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken (7 kap. 3 § tredje stycket UtL).

Vid bedömningen av om uppehållstillståndet ska återkallas ska hänsyn tas till den anknytning som utlänningen har till Sverige och till om andra skäl talar mot att tillståndet återkallas. Vid en sådan bedömning ska det särskilt beaktas i vilken utsträckning som utlänningen har etablerat sig i det svenska samhället. Om utlänningen har barn i Sverige ska bl.a. barnets behov av kontakt med honom eller henne också särskilt beaktas (7 kap. 4 § UtL).

Vid alla åtgärder som rör barn ska det dessutom, i enlighet med portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtL, som har sin grund i artikel 3 i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver.

När det gäller främlingspass ska Migrationsverket återkalla detta om innehavaren blir svensk medborgare, får en annan handling som gäller som pass, ska resa till sitt hemland, inte längre har rätt att vistas i landet enligt ett beslut om avvisning eller utvisning eller avlider. Om särskilda skäl talar emot det ska främlingspasset dock inte återkallas (2 kap. 1 c § UtL).

Verkställande myndighet

Beslut om avvisning eller utvisning ska verkställas av Migrationsverket med vissa undantag. Säkerhetspolisen ska verkställa beslut om avvisning eller utvisning i säkerhetsärenden. Migrationsverket eller den domstol som avgör ärendet får dock i beslutet om avvisning eller utvisning bestämma att en annan myndighet ska ombesörja verkställigheten. Polismyndigheten ska verkställa myndighetens beslut om avvisning, en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott eller ett beslut om avvisning eller utvisning som ska verk-

ställas på nytt. Migrationsverket får lämna över ett avvisnings- eller utvisningsärende för verkställighet till Polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan myndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet. Polismyndigheten får i vissa fall överlämna ett ärende till Migrationsverket om Migrationsverket samtycker till det (12 kap. 14 § UtL).

Kommunikation

Enligt 25 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) ska en förvaltningsmyndighet innan myndigheten fattar beslut i ett ärende, om det inte är uppenbart obehövt, underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. Myndigheten får dock avstå från sådan kommunikation t.ex. om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver att beslutet meddelas omedelbart.

I 13 kap. 9 § UtL anges att i ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 25 § förvaltningslagen om kommunikation endast om utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

Propositionen

Säkerhetsärenden enligt utlänningslagen

Att förhindra hot mot Sveriges säkerhet är en högt prioriterad fråga för regeringen. För att regelverket för ärenden med säkerhetsaspekter ska bli mer ändamålsenligt föreslår regeringen ett antal ändringar i utlänningslagen.

När det gäller frågan om vilka ärenden som i dag kan utgöra säkerhetsärenden anger regeringen att resedokument kan utgöra ett sådant, om Säkerhetspolisen förordar att ett sådant dokument inte ska beviljas en utlänning av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet. Resedokument är en särskild passhandling som kan utfärdas för flyktingar och statslösa utlänningar. Det motsvaras av främlingspass för alternativt skyddsbehövande. Ärenden om främlingspass kan dock inte i dag utgöra ett säkerhetsärende, trots att säkerhetsaspekter kan göra sig gällande även i fråga om beviljande av sådana pass. Det kan finnas skäl som rör Sveriges säkerhet, eller som annars har betydelse för allmän säkerhet, som gör att utlänningen inte bör beviljas ett främlingspass, och Säkerhetspolisen kan ha viktig information att lämna. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att definitionen av säkerhetsärenden ändras så att den också omfattar ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlänningsfrämlingspass ska återkallas.

Uttrycket rikets säkerhet har under senare tid utmönstrats ur flera författningar till förmån för uttrycket Sveriges säkerhet, eftersom det förra uttrycket

ansågs ålderdomligt. Regeringen föreslår därför att samma ändring görs i utlänningslagen.

Regeringen anser att det inte bör införas en bestämmelse som förtydligar att vissa uppehållstillstånd på grund av anknytning får vägras om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet. Enligt regeringen är de befintliga reglerna tillräckliga för att frågan om säkerhetshot ska beaktas i ärenden enligt 5 kap. 3 a § UtL, t.ex. när uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap.

Överklagande

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass får i dag överklagas till en migrationsdomstol endast om frågan om främlingspass har behandlats i samband med ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd. Eftersom Migrationsverkets beslut om resedokument får överklagas separat utan denna begränsning föreslår regeringen att Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass ska få överklagas oberoende av om frågan om främlingspass har behandlats i samband med ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd. Detsamma bör enligt regeringen gälla Migrationsverkets beslut om återkallelse av främlingspass.

Regeringen uppger att Säkerhetspolisen kan ha ett intresse av att kunna överklaga beslut i fråga om främlingspass eller uppsikt i ett säkerhetsärende, t.ex. om ett främlingspass beviljas trots att Säkerhetspolisen har avstyrkt det. Regeringen föreslår därför att Säkerhetspolisen ska få överklaga Migrationsverkets beslut i fråga om främlingspass och uppsikt i ett säkerhetsärende på samma sätt som t.ex. när det gäller resedokument och förvar.

Återkallelse

Regeringen anger att Säkerhetspolisen numera ägnar en stor del av sin verksamhet inom kontrapionaget åt bekämpning av statsstyrt företagsspioneri. Sådant spioneri kan få allvarliga konsekvenser för svenska företag, drabba viktiga svenska samhällsintressen och försämra förutsättningarna att utveckla och upprätthålla skyddet för landets säkerhet. Det är också i praktiken svårt att dra någon tydlig gräns mellan sedvanligt spioneri och statsstyrt företagsspioneri. Regeringen föreslår därför att ett uppehållstillstånd ska få återkallas för en utlänning som rest in i landet om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen i Sverige eller i något annat nordiskt land kommer att bedriva sådant företagsspioneri som utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande macts räkning där det kan antas att brottet inte leder till endast böter.

Enligt regeringen är terrorism ett av de allvarligaste hoten mot demokratin, enskildas åtnjutande av mänskliga rättigheter och den ekonomiska och sociala utvecklingen. Det är därför viktigt att Sverige inte blir en fristad för presumtiva terrorister genom att de kan få uppehållstillstånd som sedan inte kan återkallas. Det är också viktigt att myndigheter ges möjlighet att på ett tidigt stadium

verka mot verksamhet som kan hota säkerheten i Sverige. Regeringen föreslår därför att ett uppehållstillstånd ska få återkallas för en utlänning som har rest in i landet om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism, oavsett vilket land verksamheten kan antas komma att bedrivas i. Genom kravet på att verksamheten ska vara av sådant slag att den hotar säkerheten i landet säkerställs att kopplingen till terrorism inte blir för vag. För återkallelse enligt den föreslagna bestämmelsen ska inte krävas att utlänningen kan komma att göra sig skyldig till en gärning enligt terroristbrottslagen (2022:666). Även misstankar om att han eller hon kan komma att ägna sig åt aktiviteter som inte är straffbelagda, men som ändå har med terrorism att göra, kan således falla in under återkallelsegrunden. Även om en verksamhet med koppling till terrorism bedrivs någon annanstans än i Sverige kan den utgöra ett hot mot säkerheten i Sverige.

I fråga om tidsfristen för återkallelse av uppehållstillstånd anger regeringen att ett uppehållstillstånd i dag inte kan återkallas efter tre år när utlänningen kan antas komma att bedriva spioneri etc. Regelverket är enligt regeringen inte ändamålsenligt, eftersom det normalt tar lång tid att upptäcka och utreda spioneri och underrättelseverksamhet. Myndigheterna måste ha reella möjligheter att upptäcka och utreda om en utlänning utgör ett säkerhetshot för att syftet med regeln om återkallelse av uppehållstillstånd ska kunna uppnås. Därför föreslår regeringen att tidsfristen för att återkalla ett uppehållstillstånd ska vara fem år om det kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri, olovlig underrättelseverksamhet, statsstyrt företagsspioneri eller verksamhet kopplad till terrorism. Bland annat mot bakgrund av att det kan finnas situationer där ärendet tagit osedvanligt lång tid på grund av dess komplexitet och det finns starka skäl att anta att utlänningen ägnar sig åt verksamhet som allvarligt hotar säkerheten i Sverige bör det införas en ventil. Regeringen föreslår därför att ett uppehållstillstånd ska få återkallas även efter fem år om det finns synnerliga skäl. Regeringen tillsatte i november 2023 en utredning med uppdrag att möjliggöra återkallelse av uppehållstillstånd i fler fall (dir. 2023:158). I uppdraget ingår att se över tidsfristen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2025.

När det gäller återkallelse av främlingspass uppger regeringen att det i dag inte finns någon möjlighet att återkalla ett främlingspass av säkerhetsskäl. Eftersom den som ägnar sig åt säkerhetshotande verksamhet, och som inte har ett nationellt pass, inte bör kunna resa fritt utanför Sverige bör det enligt regeringen finnas en möjlighet att inskränka tillgången till främlingspass för utlänningar som utgör ett säkerhetshot. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att ett främlingspass ska få återkallas om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet. Ett främlingspass som har utfärdats för en utlänning som beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande eller som beviljats skyddsstatusförklaring ska dock få åter-

kallas endast om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det. Regeringen anser att det bör vara Migrationsverket som beslutar om återkallelse.

Verkställande myndighet

Regeringen anger att frågan om vilken myndighet som är verkställande myndighet om en utlänning omfattas både av ett beslut om avvisning eller utvisning i ett säkerhetsärende och av en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott inte är reglerad i dag. Säkerhetspolisen anser att Polismyndigheten bör vara verkställande myndighet när en utlänning som ska utvisas på grund av brott samtidigt omfattas av ett beslut om avvisning eller utvisning i ett säkerhetsärende, men att Säkerhetspolisen bör vara delaktig. Regeringen anför att Polismyndigheten har ett inarbetat och väl fungerande arbetssätt för att verkställa beslut om avlägsnande. Myndigheten verkställer i dag beslut om utvisning på grund av brott och även andra avlägsnandebeslut. Den har också beredskap och möjlighet att eftersöka utlänningar som ska avlägsnas och får tillgripa tvång för att verkställa ett avlägsnandebeslut. Regeringen föreslår därför att det införs en bestämmelse om att Säkerhetspolisen inte ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning av en utlänning i ett säkerhetsärende, om en allmän domstol har beslutat om utvisning av samma utlänning på grund av brott.

Regeringen föreslår också att Polismyndigheten ska få överlämna ett ärende om verkställighet av en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott till Säkerhetspolisen, om Säkerhetspolisen begär det och utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende.

Bara om Säkerhetspolisen begär det ska Migrationsverket eller den domstol som avgör ett säkerhetsärende i ett beslut om avvisning eller utvisning få bestämma att en annan myndighet än Säkerhetspolisen ska sköta verkställigheten.

När det gäller ett ärende om ny verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning föreslås att Polismyndigheten ska få överlämna ett sådant ärende till Säkerhetspolisen, om Säkerhetspolisen begär det och utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende. Polismyndigheten ska däremot inte få överlämna ett sådant ärende till Migrationsverket.

Kommunikation

Regeringen anger att en förvaltningsmyndighet som huvudregel ska underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna om kommunikation bara om utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige. För att undvika praktiska svårigheter och en onödig fördröjning av handläggningen föreslår regeringen motsvarande lösning när det gäller

ärenden om återkallelse av främlingspass. Bestämmelserna om kommunikation ska således tillämpas i ärenden om återkallelse av främlingspass endast om utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 mars 2024. Regeringen bedömer att det inte finns något behov av övergångsbestämmelser.

Konsekvenser av förslagen

Regeringen bedömer att förslagen om bl.a. återkallelse av uppehållstillstånd kan medföra något ökade kostnader för framför allt Migrationsverket att hantera dessa ärenden. Regeringens förslag innebär också en något ökad arbetsbörda för Migrationsverket, migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen i och med att flera ärenden kan utgöra säkerhetsärenden, att främlingspass kommer att kunna återkallas av säkerhetsskäl och att klagomöjligheten utökas när det gäller främlingspass. Detta bör dock kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

När det gäller den utökade möjligheten till återkallelse av uppehållstillstånd kan detta leda till att Säkerhetspolisen och Polismyndigheten får något fler verkställighetsärenden att hantera, men detta bör enligt regeringen också kunna hanteras inom ramen för befintliga anslag.

Regeringen bedömer att förslagen medför vissa konsekvenser för barn när t.ex. fler föräldrar får sina uppehållstillstånd återkallade, vilket kan leda till att barn skiljs från och har svårare att utöva familjeliv med föräldern. Att barn på något sätt påverkas av förslagen anser regeringen är ofrånkomligt för att förhindra hot mot Sveriges säkerhet. I samtliga fall som rör barn ska dessutom i enlighet med portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtIL särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Därutöver ska det vid bedömningen av om ett uppehållstillstånd ska återkallas enligt någon av de nya återkallelsegrunderna tas hänsyn till den anknytning utlänningen har till Sverige och till om andra skäl talar mot att tillståndet återkallas. Vid bedömningen ska det bl.a. särskilt beaktas om utlänningen har barn i Sverige och utlänningens övriga familjeförhållanden.

Förslagen, som bl.a. syftar till att fler utlänningar som kan komma att bedriva säkerhetshotande verksamhet inte ska ha möjlighet att stanna kvar i landet när det upptäcks att de utgör ett säkerhetshot, förväntas få positiva effekter på det brottsförebyggande arbetet. Förslagen innebär inte några konsekvenser för jämställdheten.

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2777 av Tony Haddou m.fl. (V) föreslås att regeringens förslag i den del som avser utökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd och ändring av tidsfristen för återkallelse enligt 7 kap. 3 §

UtlL bör avslås. Motionärerna anför bl.a. följande. Det bör ställas höga krav på bevisning för att kunna utvisa en person eller återkalla någons uppehållstillstånd av säkerhetsskäl. Regeringens förslag innebär en risk för att antalet personer som får sitt uppehållstillstånd återkallat på grunder som är svåra att verifiera ökar. Förslaget kan medföra allvarliga ingrepp i den personliga integriteten och är problematiskt ur rättssäkerhetssynpunkt.

Jonny Cato m.fl. (C) begär i kommittémotion 2023/24:2781 ett tillkännagivande om att inte utvidga möjligheten att återkalla uppehållstillstånd enligt den föreslagna lydelsen i 7 kap. 3 § första stycket 3 c UtlL. Motionärerna anför att den föreslagna ändringen om återkallelse av uppehållstillstånd om det kan antas att en utlänning kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism varken är träffsäker eller rättssäker. Kopplingen till terrorism riskerar att bli diffus och svår fångad. Enligt motionärerna bör regeringen återkomma med en mer ändamålsenligt utformad lagändring för att motverka terrorbrott.

I kommittémotion 2023/24:2782 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) föreslås att regeringens förslag om att införa en möjlighet att återkalla uppehållstillstånd på grund av koppling till terrorism i 7 kap. 3 § UtlL avslås. Enligt motionärerna är regeringens förslag behäftat med rättssäkerhetsbrister, eftersom de gärningar som åsyftas är bristfälligt definierade. Vad som avses med gärningar som kan kopplas till terrorism måste vara tydligt definierat för att uppfylla kraven på rättssäkerhet och förutsebarhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att regelverket för ärenden med säkerhetsaspekter behöver bli mer ändamålsenligt. Det är viktigt att förhindra hot mot Sveriges säkerhet.

När det gäller främlingspass delar utskottet regeringens bedömning dels att ärendena ska kunna utgöra säkerhetsärenden enligt utlänningslagen, dels att främlingspass bör kunna återkallas av säkerhetsskäl. Härigenom kan säkerhetsaspekter beaktas i dessa ärenden på samma sätt som redan gäller för ärenden om resedokument.

Utskottet konstaterar att statsstyrt företagsspioneri kan få allvarliga konsekvenser för svenska företag, drabba viktiga svenska samhällsintressen och försämra förutsättningarna att utveckla och upprätthålla skyddet för landets säkerhet. Utskottet anser därför i likhet med regeringen att ett uppehållstillstånd bör få återkallas om det kan antas att en utlänning kommer att bedriva företagsspioneri i Sverige eller i något annat nordiskt land och det kan antas att brottet inte leder till endast böter.

Vad gäller förslaget om en möjlighet att återkalla ett uppehållstillstånd om det kan antas att en utlänning kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism kan utskottet konstatera att terrorism är ett av de allvarligaste hoten mot bl.a. demokratin och mänskliga rättigheter. Det är enligt utskottet inte rimligt att Sverige blir en fristad för presumtiva terrorister genom att de

kan få uppehållstillstånd som sedan inte kan återkallas. Ett uppehållstillstånd bör därför få återkallas för en utlänning som har rest in i landet om det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism, oavsett i vilket land verksamheten kan antas komma att bedrivas i. Det kan t.ex. handla om att utlänningen kan antas komma att ha samröre med en terroristorganisation, finansiera terrorism eller utbilda sig för terrorism. Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att myndigheter ges möjlighet att på ett tidigt stadium agera mot verksamhet som kan hota säkerheten i Sverige. Med hänsyn till att verksamheten ska vara av ett sådant slag att den hotar säkerheten i landet, stärks även enligt utskottets mening kopplingen till terrorism.

I en motion anges att det bör ställas höga krav på bevisning för att kunna återkalla ett uppehållstillstånd av säkerhetsskäl. Utskottet kan härvid konstatera att det föreslagna beviskravet om att det kan antas att en utlänning kommer att bedriva t.ex. verksamhet med koppling till terrorism är detsamma som redan i dag gäller vid återkallelse av uppehållstillstånd på grund av sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet. Dessutom vill utskottet lyfta fram vikten av att effektiva åtgärder kan vidtas mot utläningar som utgör ett hot mot Sveriges säkerhet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att den tidsfrist för återkallelse av uppehållstillstånd som gäller i dag inte är ändamålsenlig, eftersom det normalt tar lång tid att upptäcka och utreda exempelvis spioneri och olovlig underrättelseverksamhet. Regeringens förslag med en tidsfrist på fem år för att återkalla ett uppehållstillstånd är därför ett steg i rätt riktning. Eftersom det kan finnas situationer där ett ärende tagit osedvanligt lång tid på grund av dess komplexitet och det finns starka skäl att anta att utlänningen ägnar sig åt verksamhet som allvarligt hotar säkerheten i Sverige bör det enligt utskottet införas en ventil. Ett uppehållstillstånd bör därför få återkallas även efter fem år om det finns synnerliga skäl. Utskottet noterar i detta sammanhang att en utredning ska se över tidsfristen och redovisa sitt uppdrag senast den 15 januari 2025.

Utskottet, som även i övrigt ställer sig bakom regeringens förslag, tillstyrker med det anförda propositionen och avstyrker motionerna 2023/24:2777 (V) och 2023/24:2782 (MP) om avslag på regeringens förslag om utökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd på vissa grunder och ändring av tidsfristen för att kunna återkalla uppehållstillstånd. Utskottet avstyrker även med det anförda motion 2023/24:2781 (C) om att regeringen bör återkomma med ett mer ändamålsenligt utformat lagförslag för att motverka terrorbrott.

Reservationer

1. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 1 (V, MP)

av Tony Haddou (V) och Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar det avser 7 kap. 3 §.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2023/24:2777 av Tony Haddou m.fl. (V) och 2023/24:2782 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) samt avslår proposition 2023/24:36 i denna del.

Ställningstagande

Det bör ställas höga krav på bevisning för att kunna utvisa en person eller återkalla någons uppehållstillstånd av säkerhetsskäl. Regeringens förslag är behäftat med rättssäkerhetsbrister och innebär en risk för att antalet personer som får sitt uppehållstillstånd återkallat på grunder som är svåra att verifiera ökar. Förslaget utgör ett allvarligt ingrepp i den personliga integriteten. Vad som avses med gärningar som kan kopplas till terrorism måste vara tydligt definierat för att kraven på rättssäkerhet och förutsebarhet ska vara uppfyllda. Förslaget till ändring av 7 kap. 3 § utlänningslagen bör därmed avslås.

2. Återkallelse av uppehållstillstånd vid koppling till terrorism, punkt 3 (V, C, MP)

av Tony Haddou (V), Mats Berglund (MP) och Jonny Cato (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2023/24:2781 av Jonny Cato m.fl. (C).

Ställningstagande

Regeringens förslag om att införa en möjlighet att återkalla ett uppehållstillstånd om det kan antas att en utlänning kommer att bedriva verksamhet med

koppling till terrorism är varken träffsäker eller rättssäker. Kopplingen till terrorism riskerar att bli diffus och svårfångad. Regeringen bör därför återkomma med en mer ändamålsenligt utformad lagändring för att motverka terrorbrott.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:36 Vissa ändringar i regelverket om säkerhetsärenden enligt utlänningslagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Följdmotionerna

2023/24:2777 av Tony Haddou m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2023/24:36 i den del som avser utökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd och ändring av tidsfristen för återkallelse enligt 7 kap. 3 § utlänningslagen.

2023/24:2781 av Jonny Cato m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte utvidga möjligheten att återkalla uppehållstillstånd enligt den föreslagna lydelsen i 7 kap. 3 § första stycket 3 c utlänningslagen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2782 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

Riksdagen avslår förslaget om att införa en möjlighet att återkalla uppehållstillstånd på grund av koppling till terrorism i 7 kap. 3 § utlänningslagen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)¹

dels att nuvarande 12 kap. 14 a och 14 b §§ ska betecknas 12 kap. 14 b och 14 c §§,

dels att 1 kap. 7 §, 7 kap. 3 §, 8 kap. 25 och 26 §§, 9 kap. 12 §, 12 kap. 14 och 15 §§, 13 kap. 9 § och 14 kap. 6 a och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 12 kap. 14 a och 14 b §§ ska sättas närmast före 12 kap. 14 b respektive 14 c §,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 1 d § och 12 kap. 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §²

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

– att en utlänning ska avvisas eller utvisas,

– att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör Sveriges säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

– att en utlänning inte ska beviljas resedokument,

– att en utlänning inte ska beviljas främlingspass *eller att en utlännings främlingspass ska återkallas, eller*

– att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

¹ Senaste lydelse av

12 kap. 14 a § 2012:129

12 kap. 14 b § 2017:22

rubriken närmast före 12 kap. 14 a § 2012:129

rubriken närmast före 12 kap. 14 b § 2012:129.

² Senaste lydelse 2016:1243.

2 kap.*1 d §*

Migrationsverket får återkalla ett främlingspass om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet.

Ett främlingspass som har utfärdats enligt 1 a § andra stycket får dock återkallas endast om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

7 kap.*3 §³*

Uppehållstillstånd får återkallas för en utlänning som rest in i landet, om
Uppehållstillstånd får återkallas för en utlänning som *har* rest in i landet, om

1. utlänningen utan arbetstillstånd bedriver verksamhet som kräver ett sådant tillstånd,

2. utlänningen har beviljats arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § första stycket och anställningen upphört, om inte utlänningen inom tre månader har fått en ny anställning som omfattas av arbetstillståndet eller inom samma tid ansökt om arbetstillstånd med anledning av en ny anställning och ansökan därefter beviljas, eller

3. det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land.

3. det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen

a) i Sverige eller i något annat nordiskt land kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet,

b) i Sverige eller i något annat nordiskt land kommer att bedriva sådant företagsspioneri som utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande macts räkning där det kan antas att brottet inte leder till endast böter, eller

c) kommer att bedriva verksamhet med koppling till terrorism.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som meddelats med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket får återkallas om förhållandet upphör.

Uppehållstillstånd får dock inte återkallas enligt första stycket 1
Uppehållstillstånd får dock inte återkallas enligt första stycket 1 om

³ Senaste lydelse 2008:884.

eller 3 om utlännningen har vistats här i landet i mer än tre år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken.

utlännningen har vistats här i landet i mer än tre år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken. *Om utlännningen har vistats här i landet i mer än fem år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken, får uppehållstillståndet återkallas enligt första stycket 3 endast om det finns synnerliga skäl för det.*

8 kap.

25 §⁴

En utlännning som har meddelats ett återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlännningen.

En utlännning som har meddelats ett återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 b eller 15 a § får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlännningen.

26 §⁵

Ett beslut om återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

Ett beslut om återreseförbud enligt 23 eller 27 § eller 12 kap. 14 b eller 15 a § som har vunnit laga kraft får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

En utlännning får ansöka om upphävande av ett förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

⁴ Senaste lydelse 2014:198.

⁵ Senaste lydelse 2014:198.

9 kap.12 §⁶

När ett beslut om avvísning eller utvisning ska verkställas av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen enligt 12 kap. 14 §, får utlänningen omhändertaras av den verkställande myndigheten om det är nödvändigt för att verkställigheten av beslutet ska kunna förberedas eller genomföras.

Utlänningen får omhändertaras under högst 24 timmar eller om det finns särskilda skäl under ytterligare 24 timmar.

När ett beslut om avvísning eller utvisning ska verkställas av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen får utlänningen omhändertaras av den verkställande myndigheten om det är nödvändigt för att verkställigheten av beslutet ska kunna förberedas eller genomföras.

12 kap.14 §⁷

Beslut om avvísning eller utvisning ska verkställas av Migrationsverket, om inte annat föreskrivs i andra, tredje eller fjärde stycket.

Säkerhetspolisen ska verkställa beslut om avvísning eller utvisning i säkerhetsärenden. Migrationsverket eller den domstol som avgör ärendet får dock i beslutet om avvísning eller utvisning bestämma att en annan myndighet ska ombesörja verkställigheten.

Migrationsverket ska verkställa beslut om avvísning eller utvisning om inte annat föreskrivs i denna paragraf eller i 14 a §.

Säkerhetspolisen ska verkställa beslut om avvísning eller utvisning i ett säkerhetsärende. Migrationsverket eller den domstol som avgör ärendet får dock i beslutet om avvísning eller utvisning, på begäran av Säkerhetspolisen, bestämma att en annan myndighet ska sköta verkställigheten. Säkerhetspolisen ska inte verkställa beslut om avvísning eller utvisning av en utlänning i ett säkerhetsärende om en allmän domstol har beslutat om utvisning av samma utlänning på grund av brott.

Polismyndigheten ska verkställa

1. myndighetens beslut om avvísning,

2. en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott, eller

3. ett beslut om avvísning eller utvisning som ska verkställas på nytt enligt 23 § första stycket.

Migrationsverket får lämna över ett avvísnings- eller utvisningsärende för verkställighet till

1. sina beslut om avvísning,

2. en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott, och

3. beslut om avvísning eller utvisning som ska verkställas på nytt enligt 23 § första stycket.

⁶ Senaste lydelse 2017:906.

⁷ Senaste lydelse 2017:906.

Polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan myndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Polismyndigheten får överlämna ett ärende enligt tredje stycket 3, eller återlämna ett ärende enligt fjärde stycket, till Migrationsverket om Migrationsverket samtycker till det.

14 a §

Migrationsverket får lämna över ett avvisnings- eller utvisningsärende för verkställighet till Polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan myndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Polismyndigheten får återlämna ett ärende enligt första stycket, eller överlämna ett ärende enligt 14 § tredje stycket 3, till Migrationsverket om verket samtycker till det. Ett ärende enligt 14 § tredje stycket 3 får dock inte överlämnas till Migrationsverket om utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende.

Polismyndigheten får överlämna ett ärende enligt 14 § tredje stycket 2 eller 3 till Säkerhetspolisen, om Säkerhetspolisen begär det och utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende.

15 §⁸

Ett beslut om avvisning eller utvisning som inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa ska verkställas snarast möjligt.

Om ett beslut om avvisning eller utvisning innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen lämna landet i enlighet med

Om ett beslut om avvisning eller utvisning innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen lämna landet i enlighet med

⁸ Senaste lydelse 2020:939.

beslutet senast när tidsfristen löper ut. Om utlännningen inte lämnat landet i enlighet med beslutet när tidsfristen löpt ut eller om beslutet om tidsfrist för frivillig avresa dessförinnan upphävts enligt 14 a §, ska beslutet om avvisning eller utvisning verkställas snarast möjligt därefter.

Verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem som har rest in i Sverige får ske tidigast fyra veckor från den dag EES-medborgaren eller familjemedlemmen fick del av beslutet, om det inte finns synnerliga skäl för att verkställa beslutet.

Det som anges i tredje stycket gäller även vid avvisning eller utvisning av en utlänning som har beviljats uppehållsstatus i Sverige eller i övrigt utövar rättigheter enligt avdelning II i andra delen av utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU.

13 kap.

9 §⁹

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd *eller* ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 25 § förvaltningslagen (2017:900) om kommunikation endast om utlännningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd, ställning som varaktigt bosatt i Sverige *eller främlingspass* tillämpas bestämmelserna i 25 § förvaltningslagen (2017:900) om kommunikation endast om utlännningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

14 kap.

6 a §¹⁰

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass får överklagas till en migrationsdomstol *om frågan om främlingspass har behandlats i samband med ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd.*

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass *eller om återkallelse av ett främlingspass* får överklagas till en migrationsdomstol.

⁹ Senaste lydelse 2018:822.

¹⁰ Senaste lydelse 2014:778.

11 §¹¹

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, ställning som varaktigt bosatt *och* förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *främlingspass*, ställning som varaktigt bosatt, förvar *och uppsikt* i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2024.

¹¹ Senaste lydelse 2014:198.